

Městský úřad Beroun
Odbor územního plánování a regionálního rozvoje
Úsek památkové péče

Město Králův Dvůr
náměstí Míru 139
267 01 Králův Dvůr
ID-DS: OVM eaabdfp

Datum:	Číslo jednací:	Spisová značka:	Vyřizuje / telefon/ e-mail:
8. července 2020	MBE 20605/2020/ÚPRR-SoM	4968/2020/ÚPRR	MgA. M. Součková/311654184/uprr3@muberoun.cz

Králův Dvůr, zámek čp. 1 – oprava krovu a střechy J a Z křídla

Z Á V A Z N É   S T A N O V I S K O

Městský úřad Beroun, odbor územního plánování a regionálního rozvoje, jako příslušný orgán státní památkové péče (dále jen „orgán památkové péče“) dle ust. § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), k žádosti vlastníka zámku Králův Dvůr čp. 1 na stp. č. 1/1 v k. ú. a obci Králův Dvůr, Města Králův Dvůr, IČ 00509701, se sídlem nám. Míru 139, 267 01 Králův Dvůr (dále jen „vlastník KP“), podané dne 1. 4. 2020 starostou města Petrem Vychodilem, podle ust. § 14 odst. 1 památkového zákona o vydání závazného stanoviska k návrhu opravy krovu a střechy J a Z křídla (přílohou žádosti je projektová dokumentace: S.P.A.D. spol. s r. o., Balbínova 22, 122 00 Praha 2, hl. projektant Ing. arch. Filip Řepka, 03/2020; stavebně konstrukční řešení: atelier STATIKA AT Ing. J. Tureček a Ing. J. Benda, 03/2020) zámku čp. 1 na stp. č. 1/1 v k. ú. a obci Králův Dvůr (nemovitá kulturní památka zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 15456/2-334), **vydává** po písemném odborném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPÚ-ÚOPSC“), čj. NPÚ-321/28364/2020 ze dne 28. 4. 2020 podle ust. § 14 odst. 1 a 3 památkového zákona, zákona a podle § 9 odst. 4 Vyhlášky č. 66/1988 Sb., k provedení zákona ČNR o státní památkové péči (dále jen „Vyhláška“) a § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), toto

z á v a z n é   s t a n o v i s k o :

Provedení opravy krovu a střecha J a Z křídla zámku čp. 1 v Králově Dvoře dle předložené projektové dokumentace

j e   p ř í p u s t n é

z hlediska zájmů státní památkové péče ve smyslu ust. § 14 odst. 3 památkového zákona a ust. § 9 odst. 4 Vyhlášky, při dodržení těchto podmínek:

1. Oprava krovu bude prováděna odbornou firmou, která má pracovníky se zkušenostmi s opravou kulturních památek. Tyto zkušenosti budou doloženy orgánu památkové péče v předstihu před zahájením prací referencemi o provedených opravách podobných historických krovů.
2. Před započítím oprav bude proveden zjišťovací restaurátorský průzkum stropů ve 2. NP, které jsou ohroženy opravou krovové konstrukce a vazných trámů a rákosníků stropu 2. NP, podle

výsledků průzkumu bude navržen způsob jejich zajištění, který bude konzultován se zástupci památkové péče v rámci kontrolního dne.

3. Způsob provedení opravy bude upřesněn s vybranou prováděcí firmou a detaily provedení budou posouzeny na místě při kontrolních dnech.
4. V největší možné míře budou zachovány původní části krovů, nové spoje budou přednostně prováděny na kolíky. Kovové svorníky mohou být použity jen tam, kde by použití kolíkových spojů znamenalo příliš velký úbytek hmoty původních dřevěných prvků a tam, kde to bude ze statických důvodů nezbytné.
5. Povrch nového řeziva bude upraven sražením hran.
6. Po vyjmutí zbytků pozednice musí být prostor řádně vyčištěn a sanován podle pokynů mykologa, který také určí způsob likvidace zbytků dřevní hmoty.
7. Nově navržené vikýře budou mít boky v barvě omítky a nikoliv fasádního nátěru a čela a rámy oken budou barvě dřeva okenních ráků.
8. Alternativní návrh bude posouzen v dalším stupni projektové dokumentace s investorem.
9. Zahájení prací a konání kontrolních dnů budou oznámeny orgánu památkové péče a NPÚ ÚOPČ s dostatečným předstihem (alespoň 2 týdny).

O d ů v o d n ě n í

Dne 1. 4. 2020 podal vlastník dotčené kulturní památky, Město Králův Dvůr, IČ 00509701, se sídlem nám. Míru 139, 267 01 Králův Dvůr, zastoupené starostou panem Petrem Vychodilem, žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu opravy krovu a střechy zámku Králův Dvůr provedení změny využití na školku ve 2. NP východního křídla zámku Králův Dvůr čp. 1 na stp. č. 1/1 v k. ú. a obci Králův Dvůr.

Zámek čp. 1 na stp. č. 1/1 v k. ú. a obci Králův Dvůr je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 15456/2-3341. Navržené stavební práce na nemovité kulturní památce podléhají rozhodovací pravomoci stavebního úřadu, proto orgán památkové péče v souladu s ust. § 44a památkového zákona vydává toto závazné stanovisko podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu, jako dotčený orgán pro správní řízení, které je věcně příslušný vést stavební úřad.

Zámek Králův Dvůr čp. 1 je volně stojící dvoupodlažní trojkřídlá stavba se sedlovou střechou, na nárožích přecházející do valby. Dotčenou konstrukcí jsou krovy s ležatou stolicí v západní části jižního křídla a západní křídlo s hambalkovými krovy, celé mimo věž, a dále střešní plášť v tomto rozsahu a stropní konstrukce.

V žádosti je navrženo provedení následujících stavebních úprav:

- Sanace krovu západního křídla spočívá v opravě nebo nahrazení narušených částí krovu novými prvky – replikami. Povrchová úprava má odpovídat původnímu provedení. Oprava západní části jižního křídla krovu má být prováděna po úsecích, délky cca 6 m, zároveň dojde k sejmutí střešní krytiny a provedení provizorního zakrytí s dočasným použitím provizorních vazníků.
- Odhalené části krovu mají být sejmuty jeřábem na prostranství mimo budovu zámku a podle zjištěného stavu nahrazeny novými, nebo podle možnosti opraveny a doplněny novým řezivem, podle předem připravené šablony.
- Provedení opravy prvků krovu protézováním, přeplátováním, nebo novým řezivem s ručně opracovaným povrchem jako u původních prvků krovu, spojování podle stupně namáhání jednotlivých spojů – ve všech případech jsou upřednostňovány tradiční tesařské spoje, pokud možno bez použití kovových spojovacích prvků, pokud bude je ze statických důvodů nutné je použít, jsou navrženy z pozinku a nejlépe z nerez. Pro co nejšetrnější protézování a nastavování

jsou jednotlivé spoje navrženy ve variantách i na každém jednotlivém prvku podle konkrétního namáhání. Historické kolíkové spoje jsou navrženy tam, kde je to z hlediska statiky proveditelné, tedy alespoň pro protézování vazných trámů a rákosníkových trámů.

- Ve stejných úsecích, zároveň s vyjmutím částí krovu, má být nahrazena zcela rozpadlá pozednice, drážka zdiva pečlivě zbavena všech zbytků dřeva a uložena nová, mírně zmenšená pozednice na podkladky z dubových prken.
- Současně s opravou krovu má být provedena oprava, ev. výměna vazných trámů a rákosníků, uložených do zdiva rovněž na dubové podkladky,
- Současně s pozednicí má být provedena oprava korunní římsy, místy velmi silně narušené, cel velké úseky mají být přezděny pálenými cihlami barokního formátu s použitím vápenné malty, podle předem připravené šablony.
- Na maltu a omítky má být použito alespoň rok uleželé hašené vápno a odpovídající písky z místních zdrojů.
- Střešní krytina mají být opět pálené bobrovky bez povrchové úpravy se segmentovým řezem a na korunové krytí, pokládané na kontralatě, položené na krokve s pojistnou hydroizolací, latě pro položení krytiny položeny na kontralatě.
- Vložení ztužujících fošen 120/ 30 mm pro dodatečné zavětrování ve třech místech - 2 v jižním a jedna v západním křídle, podložených 10 mm destičkami z vodovzdorné překližky, do vrstvy kontralatí a zajišťující mezeru pro odvod vody mezi hydroizolací a dolním lícem zavětrování po líci pojistné hydroizolace.
- Obnovení původní fošnové podlahy krovu, vzhledem k jejímu velmi špatnému stavu, převážně novým řezivem.
- Ošetření všech prvků krovu bezbarvými ochrannými fungicidními nátěry proti působení dřevokazných hub a hmyzu, chemicky je potřeba ošetřit i zdivo, které přišlo do styk s dřevokaznými houbami a po ošetření použít fungistatické malty.
- Důsledné provedení ochrany omítaných podhledů a klenby ve 2. NP jižního křídla, jejich oprava má být součástí další etapy rekonstrukce zámku.
- Omezení počtu vikýřů a změna jejich provedení – na západní části jižního křídla je navrženo 9 vikýřů (5 ve spodní části a 4 v horní části střechy) a u dvorní části střechy je navrženo 7 vikýřů (4+3).

Na západním křídle jsou omezeny vikýře pouze na spodní část, vikýře na rizalitu západního křídla jsou navrženy zcela odstranit.

Nově navrhované vikýře mají pultovou střechu o sklonu 30°, boky omítané tenkovrstvou omítkou na prkenném bednění, opatřeném vrstvou armovaného tmelu, omítky i nátěr čela vikýře mají být v okrové barvě fasády, stejnou barvu má mít i rám výklopného okna vsazeného do vikýře, oplechování paty boků. Parapetní plechy mají být z mědi, ponechané přírodní oxidaci, pultová stříška má být bez oplechování s přesahem 30 mm přes omítané boky.

- V souvislosti s novými vikýři je předložen alternativní návrh, vycházející z původního návrhu J.H.Dinebiera a kresby Karla Liebschera na vytvoření akcentu formou vyzděného vikýře nad původním vstupem do západního křídla.
- Novodobě vyzděné komíny z lícových cihel mají být upraveny tenkovrstvou stěrkovou omítkou na podkladu z armovaného tmelu, bez oplechování.

Záměr byl před dokončením konzultován a nyní posuzovaný návrh je doplněn ve smyslu připomínek NPÚ ÚOPSČ.

Orgán památkové péče při projednávání žádosti posuzoval vliv navržených prací na technický stav památky, na její celkový obraz a na její kulturně historickou hodnotu. Orgán památkové péče vycházel při posuzování žádosti z odborného písemného vyjádření NPÚ-ÚOPSČ čj. NPÚ-321/28364/2020 ze dne 5. 5. 2020 zpracovaného v souladu s ust. § 14 odst. 6 a 7 památkového zákona k návrhu opravy střechy a krovu zámku. NPÚ-ÚOPSČ v písemném odborném vyjádření uvedl, že realizace záměru je z hlediska památkové péče přijatelná při dodržení podmínek, které ve

vyjádření stanovil. Orgán památkové péče umožnil žadateli vyjádřit se před vydáním závazného stanovisko k jeho podkladům. Žadatel této možnosti nevyužil a poskytnutou lhůtu nechal uplynout marně.

1. Oprava krovu bude prováděna odbornou firmou, která má pracovníky se zkušenostmi s opravou kulturních památek. Tyto zkušenosti budou doloženy referencemi o provedených opravách podobných historických krovů.
2. Před započatím oprav bude proveden zjišťovací restaurátorský průzkum stropů ve 2. NP, které jsou ohroženy opravou krovové konstrukce a vazných trámů a rákosníků stropu 2. NP, podle výsledků průzkumu bude navržen způsob jejich zajištění.
3. Způsob provedení opravy bude upřesněn s vybranou prováděcí firmou a detaily provedení budou posouzeny na místě při kontrolních dnech.
4. V největší možné míře budou zachovány původní části krovů, nové spoje budou přednostně prováděny na kolíky. Kovové svorníky mohou být použity jen tam, kde by použití kolíkových spojů znamenalo příliš velký úbytek hmoty původních dřevěných prvků a tam, kde to bude ze statických důvodů nezbytné.
5. Povrch nového řeziva bude upraven sražením hran.
6. Po vyjmutí zbytků pozednice musí být prostor řádně vyčištěn a sanován podle pokynů mykologa, který také určí způsob likvidace zbytků dřevní hmoty.
7. Nově navržené vikýře budou mít boky v barvě omítky a nikoliv fasádního nátěru a čela a rámy oken budou barvě dřeva okenních rámu.
8. Alternativní návrh bude posouzen v dalším stupni projektové dokumentace s investorem.
9. Zahájení prací a konání kontrolních dnů budou oznámeny NPÚ ÚOPČ s dostatečným předstihem.

NPÚ-ÚOP SČ své stanovisko zdůvodnil takto:

„Původní královský dvorec Králův Dvůr byl postupně přestavován, konečné trojkřídlé podoby doznal po úpravách, provedených Rudolfem II. Dnešní tvarová podoba střech je výsledkem jejich obnovy po požáru v roce 1743. Druhá polovina 19. století přinesla dispoziční úpravy, které byly dány změnou využití zámku pro správu panství, tato situace trvala až do roku 1945. Potom bylo využití nadále hospodářské bez vztahu k jeho památkové hodnotě. Ke dni 3. 5. 1958 byl zámek zapsán jako kulturní památka pod č. 15456/2–3341, včetně celého areálu. Ani statut KP nezabránil jeho dalšímu nevhodnému využívání, které vyvrcholilo výstavbou úseku dálnice Bavoryně – Beroun, otevřené v roce 1989, která oddělila zámecký park od zámku. Nový majitel zámku, město Králův Dvůr, nyní provádí postupnou obnovu areálu. Po rekonstrukci části 1. NP přichází nyní na řadu zbývající část barokního krovu jižního a západního křídla, které jsou nyní v havarijním stavu. Navržená oprava kladně ovlivní historické, kulturní a estetické hodnoty této kulturní památky. Pokračování těchto prací je, při splnění výše uvedených podmínek, v souladu se zájmem ochrany výše uvedených hodnot. Oznámení zahájení prací a termín konání kontrolních dnů požadujeme podle zákona č. 20/87 Sb § 32 odst. g), podle kterého odborná organizace státní památkové péče zabezpečuje odborný dohled nad prováděním komplexní péče o kulturní památky.

- Ad.1 Navržená oprava historického krovu bude vzhledem k jeho havarijnímu stavu a množství druhotných a často velmi neodborných zásahů velmi náročná. Z tohoto důvodu a pro zachování maximální autenticity původních konstrukcí požadujeme její provádění odbornou firmou s dostatečnými referencemi.
- Ad.2. Konstrukce stropů bude dotčena opravou, případně i výměnou vazných trámů a rákosníků. Je třeba znát stav omítkových vrstev a jejich hodnotu, zda v jsou zde stopy původních výmaleb a podle toho požadovat a navrhnout způsob jejich zabezpečení.
- Ad.3. Do rozebrání opravované konstrukce nejsou známy všechny detaily, které bude potřeba řešit, proto požadujeme jejich upřesnění na místě prováděcí firmou.
- Ad.4. Pro zachování historické hodnoty konstrukcí krovu preferujeme použití tradičních tesařských spojů bez použití kovových prvků, také zejména z důvodů srážení vzdušné vlhkosti na

kovových prvcích při změnách teploty a možnosti její kondenzace na dřevěných konstrukcích a vytváření příznivých podmínek pro vznik ložisek hniloby dřevní hmoty.

Ad.5. Povrch nového řeziva by se úpravou měl přiblížit původnímu zpracování, proto požadujeme úpravu nových prvků.

Ad.6. Pokud byla podle citovaného mykologického posouzení zjištěna ve dřevě a pravděpodobně i ve zdivu dřevomorka, je třeba její důkladná likvidace a to nejen odstraněním zbytků dřeva, ale vyčistit do hloubky i spáry ve zdivu, nejlépe podle pokynů mykologa a to i včetně způsobu likvidace odpadu.

Ad.7. Navržené vikýře jsou součástí střechy a nikoliv fasády, proto není důvod pro jejich nátěr v barvě fasády, o jejímž způsobu opravy a barevnosti dosud nebylo rozhodnuto.

Ad.8. Alternativní řešení střechy je závažná změna vzhledu fasády, proto by s ní měl také souhlasit investor. Z hlediska památkové péče proti této změně nemáme námítky, vychází z doložené dokumentace a pohled na zámek z roku 1889 od Karla Liebschera má dostatečnou vypovídací hodnotu.

Ad.9. Podmínky pro realizaci záměru stanovujeme na základě §14, odst. (3) výše uvedeného zákona vzhledem ke kulturně historické hodnotě objektu.“

Po posouzení žádosti a odborného vyjádření se orgán památkové péče ztotožnil názorem NPÚ-ÚOPŠ a podmínky uvedené v odborném vyjádření převzal do výroku závazného stanoviska.

Po posouzení žádosti dospěl orgán památkové péče k závěru, že navrhovaná oprava krou a střechy západního jižního křídla zámku v králově Dvoře je nezbytná pro zajištění dobrého stavebně-technického stavu krovu a zděných konstrukcí, které se nacházejí v havarijním stavu. Velkým pozitivem je snížení počtu vikýřů, které byly instalovány novodobě a velmi ruší vzhled památky, ačkoliv sami nemají využití. Stejně tak pozitivně hodnotíme návrat vzhledu komínů z nepůvodních zděných na omítaný plášť. Zajímavým návrhem je navrácení barokního zděného vikýře na jižní část střechy. O návrhu lze reálně uvažovat, neboť je dobře historicky podložený. Celkově lze projektovou dokumentaci návrhu oprav hodnotit jako kvalitně zpracovanou. Nicméně vzhledem k tomu, že některé konstrukce není možné blíže posoudit až do doby jejich rozkrytí, byly stanoveny upřesňující podmínky pro provádění prací. Podstatné je především oslovit zkušenou firmu se zkušenostmi s opravou historických krovů.

Realizace navrhovaných prací při dodržení podmínek stanovených ve výroku závazného stanoviska není v rozporu s veřejným zájmem chráněným státní památkovou péčí, a je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná.

P o u č e n í

Závazné stanovisko vydané podle § 149 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím vydaným v samostatném správním řízení, nelze se proto proti němu samostatně odvolat.

Jeho obsah lze napadnout pouze podáním odvolání proti rozhodnutí, pro jehož výrokovou část je obsah tohoto závazného stanoviska závazný, a které ve věci vydá příslušný stavební úřad.

Otisk úředního razítka.

MgA. Magdalena Součková, v. r.
referent památkové péče

Za správnost vyhotovení: Ing. Eliška Bělohoubková